

творческому поиску, способствует более глубокому осмыслению и запоминанию обработанных материалов. Реализация гуманистического подхода в сфере современного университетского образования непосредственно связана с организацией профессиональной подготовки педагогических кадров.

Ключевые слова: университетское образование, профессиональная подготовка, самостоятельность, педагогика, гуманистический подход.

The article is devoted to the consideration of students' individual work in pedagogical institutions, as an essential and challenging process within the strategic areas aimed at humanization of the academic activity in the higher education. The article is aimed at defining the significance of the students' individual work within the framework of humanization of the academic activity in the higher education, as well as giving theoretical substantiation to it. While keeping in mind the fact that higher education is a mandatory part in one's life, we should also admit: the importance of higher education institutions is growing the more so, since the student is taught to obtain knowledge independently. Therefore, the task of the higher education is not only to supply the student with all the necessary knowledge but also to develop his proficiency and skills of independent activity with students, the one to initiate cognitive mental activity and stimulate their creative search and contributes for a deeper comprehension and memorizing the learning material already studied. Thus it is the humanization of education that stipulates search and development of new pedagogical concepts, the ones to allow for latest solutions for organizing the students' individual work. The very principle of humanization, confirming the priority of personality over formal, social, professional and institutional tendencies, should guide any chain within the pedagogical system make it possible to realize one's personal rights, personal growth, psychological comfort, show up skills, talents and creative potential for each personality. The humanization principle is realized via humanization of the essence of education, introducing students to universal human values and by reforming the very style of relationships between tutors and students, pupils and teachers. Thus, the students' individual work in pedagogical institutions is nothing else but an organizational form for learning activity and a means of developing independency and activity within a personality to be able to put tasks and solve them individually, both theoretical and practical ones. We therefore believe that modern approaches to students' individual work in pedagogical institutions are both essential and challenging within the framework of strategic areas in humanization of the academic activity in the higher education.

Key words: university education, professional training, independency, pedagogics, humanistic approach.

УДК 371.13.06

Томашевська Мирослава Олегівна,
аспірант, Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК СОЦІАЛЬНО - ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті проаналізовано і теоретично обґрунтовано проблему підготовки майбутніх педагогів до професійної взаємодії. Визначено умови ефективності підготовки майбутніх викладачів. Акцентовано увагу на основних поняттях «підготовка», «професійна підготовка фахівців», «взаємодія», «професійна взаємодія». Висвітлено важливість залучення майбутніх викладачів до взаємодії у процесі їх професійної підготовки.

Ключові слова: підготовка, професійна підготовка фахівців, взаємодія, професійна взаємодія, підготовка до професійної взаємодії.

Постановка проблеми. У зв'язку з євроінтеграцією, необхідністю забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців на світовому ринку праці перед викладачем вищого навчального закладу висувуються нові актуальні завдання. Майбутній педагог повинен не лише володіти теоретичними основами своєї професії, а й проявляти нестандартне, креативне мислення, гнучку увагу, здатність сприймати й розвивати інновації, володіти кооперативними вміннями роботи в команді, використовувати новітні досягнення техніки для організації своєї роботи. Проте найбільш значущою якістю педагога, є його вміння організувати взаємодію з студентами, спілкуватися з ними, співпереживати і керувати їхньою діяльністю [8, с.11]. Активний однобокий вплив того, хто навчає, притаманний авторитарній педагогіці, сьогодні витісняється взаємодією, в основу якої покладено спільну діяльність суб'єктів освітнього процесу. Якщо в педагогічній практиці шкільного навчання існує певна нерівність учителя і учня (учитель виступає як організатор, освічений наставник, відповідальніший партнер взаємодії, тому школяр повинен бути одночасно і суб'єктом, і об'єктом педагогічного впливу), що сприймається як природна риса їх взаємин, то у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів важливим є забезпечення взаємодії на рівні суб'єкт-суб'єктних відносин, вирізняючи при цьому функцію педагога – спонукально-організаційну, та студента – функцію діяльності з оволодіння знаннями.

Для вирішення цих завдань важливим є забезпечення професійної взаємодії в системі «викладач-студент» як необхідної умови ефективної підготовки майбутніх викладачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій У процесі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури

з'ясовано, що значна частина науковців приділяє увагу проблемі професійної підготовки майбутніх викладачів, зокрема у вищій школі (А. Алексюк, В. Андрущенко, О. Гура, Н. Журавська, С. Калашнікова, Г. Ковальчук, Г. Козлакова, В. Майборода, В. Манько, Г. Онкович, Ж. Таланова, О. Ярошенко та ін.). Проблеми модернізації змісту вищої педагогічної освіти й обґрунтування сучасних вимог до підготовки майбутніх викладачів висвітлено в роботах Я. Болюбаха, В. Кременя та ін. [1].

Підготовка майбутнього викладача до різних видів взаємодії суб'єктів освітнього процесу висвітлена у працях таких науковців, як А. Авраменко, Л. Байборода, А. Вербицький (групова взаємодія), Ю. Акайомова (міжкультурна комунікація), Т. Асланова, О. Іванова (мовленнєва підготовка), С. Горбачова, М. Дигун, С. Єфремов, О. Мещерякова (педагогічна взаємодія), Е. Заредінова (морально-ціннісні взаємини батьків і дітей в історичному аспекті), В. Казанська (співробітництво у навчанні), І. Кобзарєва (особистісно орієнтована взаємодія), Ю. Костошко, М. Рибаківа (конфлікт та взаємодія в освітньому процесі), В. Семиченко (проблеми взаєморозуміння), Т. Устименко (міжкультурна взаємодія), Г. Хайрулін (технологія взаємодії). Також взаємодії як формі суб'єкт-суб'єктних відносин значну увагу приділяють такі вчені: В. Андреев, Л. Байкова, Л. Гребенкіна, Н. Дьоміна, В. Журавльов, С. Коротаєва, С. Кондратьєва, І. Ларіонова, В. Панюшкін, В. Семиченко, Г. Цукерман, М. Шульц та ін. Психологічні засади взаємодії як форми спілкування розробляли І. Бех, О. Леонтьєв, Б. Ломов, В. Моляко, Р. Немов, А. Петровський, Т. Яценко тощо.

Ідеї організації конструктивної педагогічної взаємодії у навчально-виховному процесі розкрито у працях відомих

українських педагогів Г. Ващенко, А. Макаренко, В. Сухомлинського. У контексті навчального співробітництва цю проблему досліджують Х. Лійметс, В. Ляудіс, А. Маркова, О. Петровський, Д. Фельдштейн. Теоретичні аспекти соціальної та освітньої взаємодії обґрунтовано в дослідженнях провідних науковців у галузі педагогічної психології – Ш. Амонашвілі, Л. Виготського, Д. Ельконіна, О. Леонтьєва.

Щодо готовності майбутніх фахівців до професійної взаємодії, то науковці визначаються значним розмаїттям поглядів і напрямів наукових пошуків шляхів розв'язання таких теоретичних і практичних проблем, як формування готовності: майбутніх учителів до професійно-педагогічної комунікації (Н. Волкова, О. Коробкова, О. Федотова); вчителя до вирішення конфліктних ситуацій (О. Сгоннікова); студентів коледжів до комунікативної взаємодії у професійній діяльності (С. Поплавська); бакалаврів з туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг (О. Дишко); вчителя загальноосвітнього навчального закладу до взаємодії в ситуації конфлікту (Ю. Костюшко); майбутнього спеціаліста до розв'язання професійних конфліктів (О. Петушкова та ін.); майбутніх ІТ фахівців до міжособистісної взаємодії (М. Лежньова); майбутніх фахівців з документознавства до професійної взаємодії у сфері соціальних комунікацій (Р. Редчук); майбутніх учителів до організації міжкультурної взаємодії школярів (Г. Алтухова), взаємодії з батьками учнів (О. Яковлева); майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми дошкільного віку (І. Слепцова), майбутніх лікарів до діалогічної взаємодії (М. Заєць) та ін.

Отже, проблема формування у майбутніх викладачів готовності до професійної взаємодії не знайшла цілісного дослідження, що і свідчить про актуальність нашої теми.

Метою статті є аналіз теоретичних основ підготовки майбутніх викладачів до професійної взаємодії та конкретизація таких понять як «підготовка», «професійна підготовка фахівців», «взаємодія», «професійна взаємодія», «підготовка до професійної взаємодії».

Результати дослідження. Поняття «підготовка» в науково-педагогічній літературі має різні тлумачення. Так, в енциклопедії професійної освіти професійна підготовка визначається як сукупність спеціальних знань, умінь і навичок, якостей, трудового досвіду й норм поведінки, які забезпечують можливість успішної праці за обраною професією; процес повідомлення відповідних знань і умінь [5]. На думку Т. Десятова, професійна підготовка не супроводжується підвищенням загальноосвітнього рівня студентів, а здійснюється з метою навчання виконанню певного виду роботи [5]. Л. Карамушка розглядає підготовку як процес, що формує готовність особистості до діяльності [6, с. 145].

Аналіз психолого-педагогічних досліджень останніх років дозволяє відзначити, що готовність до професійної діяльності розглядається сучасними вченими з таких позицій як: якість особистості (В. Серіков, В. Шадріков); стійка характеристика особистості (М. Лежньова, М. Редчук); стан особистості, який дозволяє їй успішно увійти в професійне середовище, швидко розвиватися в професійному відношенні (М. Дьяченко, К. Платонов) [12]; стан найвищої варіабельності та максимального включення здібностей суб'єкта в діяльність (О. Коробкова, І. Слепцова, О. Яковлева); комплекс здібностей (Б. Ананьєв, С. Рубінштейн); синтез певних особистісних якостей (В. Крутецький) [8, с.10].

Отже, погляд науковців на сутність даного феномену не є однозначним. Готовність до професійної діяльності розглядається як: активний стан особистості, що викликає діяльність; наслідок діяльності; якість, що визначає установку на професійні ситуації і завдання; передумова до цілеспрямованої діяльності, її регуляції, стійкості, ефективності; є інтегративним феноменом. Тому професійну підготовку майбутніх викладачів необхідно вибудовувати на співпраці суб'єктів навчального процесу,

налагодженні рівноправних стосунків, прийнятті й розумінні кожного, організації діалогу. Лише той викладач, становлення якого відбувалося на засадах гуманізму, творчої взаємодії, індивідуалізації, здатний перенести ці ідеї у свою професійну діяльність. А це є одним із критеріїв якісної підготовки майбутнього фахівця.

Аналізуючи дослідження І.В. Манохіна варто зазначити його твердження щодо умов ефективності підготовки майбутніх викладачів, які ґрунтуються на таких принципах:

- гуманізації (реалізується через цілеспрямовану орієнтацію освітнього процесу на особистість студента, виявлення та розвиток усіх суттєвих рис особистості, пріоритетна увага приділяється гуманістичним традиціям, загальнолюдським цінностям);

- фундаменталізму (забезпечує цілісність, глибину і взаємопроникнення соціально-філософських, загальнопрофесійних та спеціальних знань у процесі підготовки спеціаліста; фундаменталізм забезпечує високий загальнокультурологічний рівень освіти, органічне поєднання теоретичної та практичної підготовки кадрів, дозволяє подолати вузьку професійну спрямованість);

- універсальності та альтернативності (реалізується через задоволення запитів соціуму в певних спеціалістах та забезпечує повний набір спеціальностей, що користуються широким попитом на ринку праці);

- наступності (реалізується через освітні програми різних ступенів і видів освіти, через різні види освітніх закладів);

- прогностичний принцип (передбачає поліфункціональну, всебічну підготовку спеціалістів для перспективи у межах проведення прогнозу попиту спеціалістів для конкретного регіону і для розв'язання конкретних проблем);

- самостійності або суб'єктності (реалізація ініціативної, авторської позиції учасників на всіх етапах навчання – від цілепокладання, планування реалізації своєї освітньої діяльності до її контролю; орієнтація на конкретні освітні потреби студентів);

- рефлексивності (базується на наявності в освітній парадигмі можливостей для постійного осмислення студентами основних параметрів навчального процесу, своїх дій, а головне – власних змін; для реалізації цього положення ключовим у розвитку особистості є рефлексія);

- принцип розвитку освітніх потреб (у реалізації цього принципу знаходить втілення ідея відкритості, інноваційності, що передбачає ознаявлення з прогресивними освітніми ідеями [5, с. 131].

Спираючись на аналіз наукової літератури, слід відзначити основні функції підготовки викладача вищої школи:

- акселераторну, що підтягує знання до рівня виробничо та суспільно необхідної компетенції;

- амортизаційну, що пом'якшує розрив поколінь за освітнім рівнем, інформованістю, знаннями та ціннісними орієнтаціями;

- компенсаторну, що здійснює компенсацію недоотриманої базової освіти та виправлення недоліків функціонування попередніх систем освіти;

- розвиваючу, що організує професійний та загальнокультурний розвиток особистості, підвищення її творчого потенціалу, задоволення інтелектуальних та творчих потреб;

- адаптивну, що сприяє пристосуванню слухачів до змінюваних вимог соціального середовища;

- організаційну, що полягає в раціональній організації вільного часу викладача для його самоосвіти;

- корегуючу, що здійснює спрямовану зміну якостей особистості спеціаліста з урахуванням його професійно-педагогічної діяльності у вузі [8, с.16].

Враховуючи сучасні вимоги до підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, які ґрунтуються на компетентнісному підході до підготовки спеціаліста, трактування поняття «професійна підготовка фахівців» не може не враховувати цю особливість.

Отже, на основі аналізу різних трактувань науковців, принципів, на яких ґрунтуються умови успішної підготовки до професійної діяльності, функцій процесу підготовки викладача вищої школи, поняття «підготовка» та «професійна підготовка фахівців» крізь призму нашої проблеми ми будемо трактувати так:

- *підготовка* – це надання фундаментальних теоретичних знань, практичних умінь і навичок, які визначають можливість успішної, результативної праці за обраною професією у процесі навчання, практичній діяльності;

- *професійна підготовка фахівців* розглядається нами як поглиблене засвоєння професійних знань, наукових засад, процес формування інтегральних, загальних та спеціальних компетентностей за певною спеціальністю, норм професійної поведінки. Це процес і результат формування готовності майбутнього фахівця до виконання успішної професійної, викладацької діяльності.

Вивчення теоретичних основ підготовки майбутніх викладачів до професійної взаємодії потребує конкретизації понять «взаємодія», «професійна взаємодія», «підготовка до професійної взаємодії».

Проблематика взаємодії як філософська категорія почала цікавити людей ще в античні часи, коли було закладено основи концепції взаємодії. Початком наукових досліджень у сфері людської взаємодії можна вважати філософські трактати Сократа і Платона, в яких аналізувався зв'язок між індивідуальними рисами різних людей та їх впливу один на одного. Аристотель, спираючись на погляди та досвід своїх попередників та завдяки своїм біологічним дослідом, прийшов до розуміння того, що психологічні явища це результат сумісної дії або взаємодії об'єкта й організму. Філософ описує актуальну активність як взаємодію або сумісну дію організму й об'єкту і розглядає душу як взаємодію [11, с. 125].

На сьогодні проблема взаємодії як така займає вагоме місце у дослідженнях філософів (В. Біблер, М. Бубер, М. Каган, Е. Кант, П. Сорокіна та ін.), соціологів (К. Апель, Г. Блумер, М. Вебер, Ч. Кулі, Ю. Лотман, Дж. Г. Мід, Т. Парсонс, Дж. Хоманс та ін.), психологів (Б. Ананьєв, О. Бодальов, С. Іванова, В. Куніцина, О. Леонтьєв, Л. Орбан-Лембрик та ін.). Щодо професійної взаємодії, то вона була предметом дослідження вчених: Т. Анісімової, Є. Головахи, М. Лежньової, Н. Паніної, А. Петрова та ін. [12, с. 3].

Українськими та зарубіжними дослідниками акцентовано увагу на питаннях щодо змісту поняття готовності до професійної взаємодії фахівців. У широкому значенні, взаємодія – це своєрідне втілення зв'язків, взаємин між людьми, котрі, вирішуючи спільні завдання, доповнюють один одного і досягають успіху в розв'язанні поставлених завдань. Природно, що змін зазнають і суб'єкти, і ті об'єкти, на які спрямована взаємодія [10, с. 23].

У психології поняття «взаємодія» трактують як процес впливу об'єктів один на одного, що визначає їхню взаємозумовленість і зв'язок. У соціальній психології це поняття використовують для характеристики міжособистісних контактів людей у процесі спільної праці, опису взаємних впливів, які вони чинять один на одного [3].

За твердженнями Г. Андреевої [2, с. 375] взаємодія, як організація спільної діяльності людей, сприяє розкриттю сенсу їх конкретних дій. Вона фіксує обмін інформацією, організацію спільних дій, тобто комунікація відбувається у процесі спільної діяльності.

Отже, серед складових взаємодії найважливішими є спільна мета, спільна мотивація, що спонукає до досягнення спільної мети, спільні дії й загальний результат та суб'єктивне відображення результату індивідуальними і колективними суб'єктами.

На думку Т. Равчиної, суб'єктні характеристики студента виявляються у навчальному процесі внаслідок усвідомлення власного ставлення до інших, а також самого себе у стосунках з іншими, завдяки чому він формує самооцінку [6, с. 3-16]. Саме у

міжособистісній взаємодії, як важливого компонента професійної взаємодії, з педагогами, іншими студентами особистість має змогу самовиражатися, самореалізуватися й саморозвиватися [2, с. 165].

Для майбутнього педагога залучення до різних форм міжособистісної взаємодії важливо з позиції набуття досвіду. Як зазначають науковці, сутність особистості виявляється у стосунках з іншими у процесі діяльності. Тому під час взаємодії педагога з колегами, студентами, учнями, їх батьками розкриваються в повній мірі його особистісні характеристики, рівень культури.

У процесі підготовки майбутнього фахівця однією з важливих умов залучення до професійної взаємодії є реалізація суб'єкт-суб'єктного характеру спілкування, організації освітнього процесу, практичного вдосконалення. Це забезпечує переорієнтацію навчально-професійного формального спілкування на спільну творчу діяльність з досягнення нових результатів, набуття нових знань, пізнання правил, моделей діяльності і відносин, станів особистості.

Науковець Н.В. Шигонська визначає поняття «професійної взаємодії» як цілеспрямований, соціально-обумовлений, динамічний процес безпосереднього або опосередкованого одночасного впливу суб'єктів один на одного в результаті виконання певної професійної діяльності, при спрямовуючій ролі суб'єкта, що володіє сукупністю теоретичної та практичної підготовки, метою якого є реалізація змісту професійної діяльності одного і задоволення потреб іншого [13, с. 163].

Отже, у нашому науковому дослідженні, поняття «взаємодія» ми розглядаємо як спеціально організований вплив, співпрацю, взаємодію суб'єктів педагогічного процесу один на одного, їх взаємну обумовленість загальними завданнями, інтересами, спільною діяльністю.

«Професійна взаємодія» трактується нами як система професійної співпраці, співтворчості суб'єктів освітнього процесу, спрямована на виконання певної цілеспрямованої, соціально обумовленої діяльності з підготовки конкурентного, освіченого, висококваліфікованого фахівця, з високим рівнем сформованості інтегральних, загальних та професійних компетентностей.

Професійна діяльність є результатом загальної готовності до неї. А «готовність до професійної взаємодії» інтерпретується нами як результат професійної підготовки, яка є стійким та багатоглядним утворенням особистості, що включає низку компонентів, адекватних до вимог, змісту та умов діяльності, які у свою чергу дозволяють суб'єкту успішно здійснювати професійну діяльність.

На думку Г. Дегтярьової [4], якісна підготовка майбутніх педагогів, орієнтована на реалізацію педагогічної взаємодії в професійній діяльності залежить від наступних психологічних чинників: усвідомлення педагогом дидактичних і психологічних труднощів професійної діяльності; сформованості культури педагогічної взаємодії; створення сприятливого навчально-виховного середовища; професійної взаємодії педагогів і психологів у навчальному закладі. Комфортність у педагогічній взаємодії забезпечується міжособистісним сприйняттям суб'єктів педагогічного процесу. Атмосфера педагогічної взаємодії залежить також від зовнішніх умов навчального процесу, які є сприятливими для суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача й студента. Такими умовами є: відсутність просторових бар'єрів, що ускладнюють взаємодію, і забезпечення просторової рівноправної позиції учасників взаємодії [2].

Для якісної професійної підготовки майбутніх викладачів та формування їх готовності до подальшої професійної взаємодії у майбутній педагогічній діяльності важливим є включення студентів у навчально-пізнавальну діяльність, яка носить творчий, креативний, дослідницький характер. Це дозволить не лише розширити кругозір, ерудицію, а й сформувати уміння відстоювати власну позицію, цілеспрямовано, творчо та ефективно використовувати теоретичні знання на практиці,

здійснювати науковий пошук, робити відкриття, вдосконалювати власну професійну майстерність.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Вміння майбутнього викладача організувати та управляти професійною взаємодією є своєрідним індикатором якості його професійної підготовки [8]. Враховуючи особливості організації взаємодії, підготовка майбутніх педагогів має здійснюватися з врахуванням наступних вимог: активне включення студентів в навчально-пізнавальну діяльність; стимулювання самостійності в процесі вирішення навчальних завдань; особистісна інтерпретації наукової інформації, нових фактів на підставі набутого досвіду,

власних спостережень; збагачення досвіду включення у конструктивну взаємодію між учасниками навчально-виховного процесу; тісна співпраця викладача і студента на суб'єкт-суб'єктній основі; створення атмосфери взаємоповаги, взаємодовіри між суб'єктами навчально-виховного процесу.

Аналіз теоретичного доробку та досвіду практичної діяльності ВНЗ дозволяє зробити висновок про наявність міцного підґрунтя для побудови ефективної системи підготовки майбутніх викладачів до професійної взаємодії в освітньому середовищі в умовах магістратури.

Список використаних джерел

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузів / А.М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Андреева Г. М. Социальная психология : [учеб. для высш. шк.] / Г.М. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 1997. – 375 с.
3. Андрощук І.В. Взаємодія як педагогічна категорія // Педагогічний дискурс. — 2013. — №14. — С. 15-19.
4. Дегтярьова Г. Педагогічна взаємодія у контексті якісної професійної підготовки фахівців у ППНЗ / Г. Дегтярьова // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013 – № 4. – С. 64-74.
5. Десятов Т.М. Сучасне наукове бачення неперервної професійної освіти: стратегія розвитку в масштабах геополітичних регіонів / Т.М. Десятов// Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – № 2. – С. 390.
6. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту / Людмила Миколаївна Карамушка. [Навч. посібник.]. – К. : Либідь, 2004. – 424 с.
7. Корнеева Е. Н. Суб'єктная регуляція образовательного взаимодействия : монография / Е. Н. Корнеева ; Яросл. гос. пед. ун-т им. К.Д. Ушинского. – Ярославль : Изд-во ЯГПУ, 2007. – 156 с.
8. Крюкова Є.С. Підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу до впровадження інтерактивних педагогічних технологій: дис. пед.н: 13.00.04/ Є.С Крюкова – К., 2015 – 9-12
9. Манохіна І.В. Проблема професійної підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери в науковій літературі / І.В. Манохіна // Вісник дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : педагогіка і психологія. – 2015. - № 1 (9) - С. 128-133.
10. Микитюк Г.Ю. Взаємини викладачів зі студентами як чинник становлення особистості майбутнього вчителя / Г.Ю.Микитюк : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. - К., 2003.
11. Петрик К. Ю. Теоретичні засади проблеми підготовки майбутніх учителів до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії молодших школярів/ К. Ю Петрик. // Вісник №135. Серія : Педагогічні науки – 2016. С. 125
12. Устименко Ю. С. Підготовка майбутніх стоматологів до професійної взаємодії засобами інтерактивних методів навчання: дис. к. пед. н.: 13.00.04/ Ю. С.Устименко – Д., 2016.
13. Шигонська. Н.В. Філософський, психологічний, соціологічний та педагогічний аспекти сутності категорії "професійна взаємодія"/ Н.В Шигонська // Вісник. Випуск 42. Педагогічні науки. – 2008. – С.163

В статті проаналізовано і теоретично обґрунтовано проблему підготовки майбутніх педагогів до професійної взаємодії в науково-педагогічній літературі. Визначено умови ефективності підготовки майбутніх викладачів. Акцентовано увагу на основних поняттях «підготовка викладачів», «професійна взаємодія». Підкреслено важливість привертання уваги майбутніх викладачів до взаємодії в процесі їх професійної підготовки.

Ключевые слова: підготовка викладачів, взаємодія, професійна взаємодія, підготовка до професійної взаємодії.

The article analyzes and theoretically grounds the problem of training future teachers for professional interaction in scientific and educational literature. The terms of the effectiveness of training future teachers are determined. The attention is focused on basic concepts: "training of teachers", "professional interaction." The importance of attracting future teachers to interact during their training is highlighted. The article deals with significance of professional interaction in the process of providing sufficient training of future teachers. Requirements for professional training teachers with the view to their subsequent organizing of constructive professional interaction are defined. The main criteria and principles of future pedagogues' professional training have been determined. Preparation for professional activities is considered as the active state of personality, which causes the activity; the consequence of the activity; the quality that defines the installation in the occupational situation and tasks; prerequisite to purposeful activity, its regulation, sustainability, efficiency. The phenomenon of the concept of "interaction" is revealed as a multifaceted, multidimensional and is linked with terms such as "activity", "communication", "relationship". In our scientific study, the concept of "interaction" we see as specially organized "impact", "cooperation", "relationship" subjects of teaching process on each other, their mutual conditionality of common tasks, interests, shared activities. One of the most important responsibilities for teachers is to interact in positive ways with students. Previous research has shown that there is an association between positive teacher-student relationship and learning. Professional interactions are influenced in part by the ease with which communication takes place, the degree to which students feel free to ask questions and express their views, and how accessible and responsible faculty are to information-related problems. The article focuses on the fact that professional interaction should permeate the entire educational system, which is a progressive world trend and allows you to set the central idea of updating training of future teachers.

Key words: teacher training, interaction, professional interaction, preparation for professional interaction.